

1 Miljöberättelse

Företagets Miljöberättelse 2022

Årligen följer vi upp och sammanfattar resultatet av vårt miljöarbete i en miljöberättelse. Detta görs för att vi och andra intressenter ska få en samlad bild av hur miljöarbetet fungerar och för att säkerställa att vi arbetar mot ständiga förbättringar.

Miljöberättelsen finns tillgänglig för våra intressenter t.ex. på vår hemsida eller skickas ut vid förfrågan.

Hela verksamheten omfattas av miljödiplomeringen.

Angående COVID-19: Pandemin har påverkat verksamheten på alla plan. Föreställningar har ställts in/genomförts i liten skala utan publik, serveringen har varit stängd och personalen har uppmanats att i största möjliga mån arbetat hemifrån. Konsertverksamheten öppnade upp igen i liten skala under hösten 2021. Under senare delen av hösten öppnade även restaurangverksamheten upp igen för att sedan delvis behöva stängas ner vid årsskiftet 2021/2022. De anställda som kunde arbeta hemifrån uppmanades åter till hemmakontor. Först från april 2022 har vi kunnat börja bedriva normal konsertverksamhet igen. Det har varit en rörig tid med mycket omplanering. Statistik och åtgärder har påverkats i hög grad och det är först under våren 2022 vi har haft bättre förutsättningar att genomföra miljöförbättrande åtgärder. Årets rapport speglar det läge vi har haft under 2021 och våren 2022.

1.1 Uppföljning av miljömål

Vi har gått igenom miljömål och åtgärder. Kommenterat huruvida åtgärderna har genomförts och om det räckt för att miljömålet ska nås. Vi har också analyserat varför målet nåddes eller ej. I möjligaste mån har vi samlat in siffror för att kunna redovisa vår förbättring.

Miljöaspekt	Transporter – Fossilfria transporter		
Mål 1	Transporter med ägda fordon ska vara oberoende av fossil energi och för övriga transporter ska fossilberoendet minska. Uppföljning: Andel förnybara drivmedel i % (eget fordon); uppskatta kg CO2 /Km.		
Åtgärd	Åtgärd genomförd		Kommentar
	Ja	Nej	
Öka andel gasbränsle som användas i företagsskåpbilen till 75%. Företagsskåpbilen drivs både av fordonsgas och fossilt bränsle.	☐	☒	Nuvarande fördelning: 50% gasbränsle Allt arbete har påverkats av Covid-19 pandemin och företagsskåpbilen har bara använts i ringa omfattning under 2021.

Är mål 1 uppfyllt?	☐	☒	Detta mål har fler åtgärder planerade.
Analys	<p>Det har varit svårt att genomföra planerad åtgärd under pandemin. Underlättande strategier har tagits fram och lagts till i åtgärdsplanen under miljömål. Detta inbegriper att informera alla som använder bilen om var tankstationer finns för att bättre kunna planera tankning.</p> <p>För att uppnå höjd bevakningsgrad över gas- och bensinnivåer kan med fördel ett system införas där all tankning av detta fordon rapporteras in till ett gemensamt ställe inom verksamheten direkt efter tankning. Det skulle underlätta bevakningen vid tankningar som betalas på annat sätt än med verksamhetens tankkort.</p> <p>Målet om att öka andel gasdrivmedel till 75% har inte gått att uppnå under pandemin.</p> <p>Målet är framskjutet från 2022-05-31 till 2022-12-31.</p> <p>Även en undersökning om vilken sorts fossilfritt fordon som kan passa verksamheten i framtiden är en planerad åtgärd. Arbetet med målet i sin helhet kommer att fortsätta, såväl som ovan nämnda åtgärder.</p>		

Miljöaspekt	Transporter – Interna resvanor		
Mål 2	Turnéresor inom Europa på sträckor kortare än 50 mil ska i möjligaste mån genomföras med tåg, eller bussresor då tåg ej är ett möjligt transportsätt.		
Åtgärd	Åtgärd genomförd		Kommentar
	Ja	Nej	
Informera personal och agenturer om gällande policy	☒	☐	Information till personal ingår i introduktionen av nyanställda. Även uppdaterad information till personalen om företagets resepolicy är planerad.
Är mål 2 uppfyllt?	☐	☒	Delvis
Analys	<p>Under 2021 förekom inga flygresor. Inte normal verksamhet. Information till agenturer om att GSAB strävar mot att minskat nyttjande av flyg inom Europa har bedrivits sedan vi börjat återgå till normalverksamhet efter pandemin.</p> <p>Tågresor finns med i planeringsarbetet och olika sorters tågresor undersöks.</p>		

Miljöaspekt	Energi		
Mål 3	Minska energiförbrukningen med 10% jämfört med 2015. Uppföljning av målet genom: kWh/ m2 (erhålls av Göteborg Energi).		

Åtgärd	Åtgärd genomförd		Kommentar
	Ja	Nej	
Fullfölja installation av fjärrkyla – Stenhammarsalen. Åtgärd inplanerad under sommaren 2020.	☒	☐	
Optimeringsarbete med Higab. Gäller uppvärmning, fläktar, belysning i Stora salen samt hantering av manöverström till LED-belysningar däri.	☐	☒	Delvis. Det finns här många projekt, avklarade, pågående och framtida. Åtgärden skjuts fram i tid.
Byta ut sponsorkylar till mer energisnåla.	☒	☐	Under 2022 har 3 kylar bytts ut i restaurangköket till miljömärkta kylar med rätt sorts köldmedium. De nya kylarna har lägre energiförbrukning.
Byt vid behov lågenergilampor till LED	☒	☐	LED är nu installerat överallt där det är möjligt att använda LED
Är mål 3 uppfyllt?	☐	☒	År 2021 var ett år med lite verksamhet.
Analys	<p>Det förbrukades 174 kWh/m² år 2015. Minskning med 10% innebär förbrukning på 156,6 kWh/m². Under 2018 förbrukades 175,61 kWh/m² Under 2019 förbrukades 164,38 kWh/m² Under 2020 förbrukades 158,46 kWh/m² Under 2021 förbrukades 175,36 kWh/m² Energiförbrukningen 2021 ligger på nästan samma nivå som 2015 (och även år 2018). Energiförbrukningen påverkas av många olika faktorer. Verksamhet, aktiviteter, produktioner, antal personer i huset och temperaturen utomhus m.m. Positiva effekter av åtgärderna ovan kommer förhoppningsvis synas i statistiken framöver.</p> <p>Verksamheten fortsätter att övervaka energinivåerna.</p>		

Miljöaspekt	Inköp av varor och tjänster - Livsmedelsinköp		
Mål 4	<p>Andelen ekologiska livsmedel ska uppgå till 70% av den totala inköpskostnaden för livsmedel och andel KRAV-produkter ska motsvara 20% av den totala inköpskostnaden. Uppföljning av målet genom: (Andelen ekologiskt)/(total livsmedelskostnad) samt (andel KRAV)/(total livsmedelskostnad).</p>		
Åtgärd	Åtgärd genomförd		Kommentar
	Ja	Nej	

Andelen ekologiska livsmedel ska utgöra 70% av den totala livsmedelskostnaden	☐	☒	Andelen ekologiska livsmedel 2021: 58,66%
Andel KRAV-produkter ska motsvara 20% av den totala livsmedelskostnaden.	☐	☒	Andelen KRAV-märkta livsmedel 2021: 7,03%
Är mål 4 uppfyllt?	☐	☒	
Analys	<p>Restaurangverksamheten har bedrivits i mindre omfattning under 2021. Arbetet med att uppnå målet fortsätter nu när verksamheten åter har öppnat upp igen.</p> <p>2019 var andelen ekologiskt 60,9% och andelen KRAV 15,4% 2020 var andelen ekologiskt 50,8% och andelen KRAV 17,2%. 2021 var andelen ekologiskt 58,66 och andelen KRAV 7,03%</p> <p>Statistiken för 2020, 2021 är svår att jämföra med normalt år</p>		

Miljöaspekt	Miljökompetens		
Mål 5	Öka kunskap, medvetenhet och delaktighet kring miljöfrågor bland medarbetarna.		
Åtgärd	Åtgärd genomförd		Kommentar
	Ja	Nej	
Utbilda restaurangpersonal i vilken påverkan olika råvaror har ur miljösynpunkt	☐	☒	Delvis. KRAV:s Webb-utbildning under juni 2022. Genom introduktion och utbildning när klimatverktyg installeras kommer kökets och restaurangens ansvariga få ökad kunskap om hur olika råvaror påverkar klimat och miljö.
Hitta passande utbildningar	☐	☐	Senast 2022-11-30 ska hela den tillsvidareanställda personalstyrkan ha gått grundutbildning respektive vidareutbildning
Är mål 5 uppfyllt?	☒	☐	Delvis
Analys	<p>Covid-19 pandemin har gjort det svårare att följa upp att utbildningar har genomförts eftersom vi inte har haft normal verksamhet. Medarbetare har arbetat hemifrån eller haft anställning någon annanstans under pandemin.</p> <p>En vidareutbildning om de globala målen genomfördes juni 2021. De som missade utbildningen då får ny möjlighet till vidareutbildning hösten 2022. Vi säkerställer att den ges före 2022-11-30. Även anställda som inte har gått grundutbildning ska få göra det innan 2022-11-30</p>		

	Vi har administrerat grundutbildning och restaurangutbildning genom KRAV för restaurangens personal samt för café- och foajépersonalen under våren 2022. Miljöstrategen har även hållit en information om KRAV, Svanden, Miljömål 2030, källsortering och om miljö- och klimatproblemen i stort, för personalen i café, foajé och restaurang.
--	---

Miljöaspekt	Avfall - Matavfall	
Mål 6	Minska matsvinn med 15 % jämfört med år 2018 (4200 kg). 2020 var denna siffra 2145 kg, dock serverades inga gäster då p.g.a. Covid-19.	
Åtgärd	Åtgärd genomförd	
	Ja	Nej
Öka medvetenheten om samt minska mängden matsvinn vid evenemang	☒	☐
		Delvis
Är mål 6 uppfyllt?	☐	☒
Analys	Effektiva insatser har kunnat genomföras. Sedan 2016 då detta arbete påbörjades har verksamheten kommit långt. Det nya målet att minska matavfallet 15% från år 2018 (då avfallsnivåerna sedan 2018 legat runt 4000 kg/år) har inte kunnat uppfyllas än p.g.a. nedstängningen av verksamheten under pandemin. Restaurangverksamheten har inte haft många evenemang. Medvetenheten om matsvinn och en kontinuerlig strävan efter att minska matsvinnet är däremot ständigt närvarande.	

Miljöaspekt	Varor och tjänster - Livsmedelsservering	
Mål 7	Minska klimatpåverkan från måltidsserveringen.	
Åtgärd	Åtgärd genomförd	
	Ja	Nej
Identifiera hur restaurangens olika delar påverkar klimatet genom val av olika livsmedel.	☒	☐
		Personal är medveten om hur olika varor påverkar klimatet.
Inför tydliga rutiner för att kommunicera med kunder (konferens).	☒	☐
		Rutiner att alltid erbjuda beställare av konferenser mat med lägre klimatpåverkan
Inför arbete med passande verktyg för att mäta måltiders klimatpåverkan.	☐	☒
		Samtal har förts med VGR om tillgång till verktyg. Miljöstrategen har under våren deltagit i möten inom VGR där utvärdering av olika klimatverktyg har påbörjats.

		Utvärderingen av klimatverktyg planeras att vara klar i slutet av 2022. Därefter kan installation av klimatverktyg samt utbildning och introduktion av kökspersonal starta.
Analys	<p>Det finns en stor kunskap hos personalen, men verktyg för mätning av livsmedels klimatpåverkan finns ännu inte på plats.</p> <p>Åtgärden att införa tydliga rutiner för att kommunicera med kunder som beställer mat till konferenser är däremot genomförd. Chefen för avdelningen Publik och arrangemang kommunicerar medvetet med beställare av konferenser för att positivt påverka kunden att välja mat med lägre klimatpåverkan till konferensen, såsom vegetariskt eller veganska alternativ.</p> <p>Klimatverktyget kan användas för att enkelt synliggöra olika livsmedels klimatpåverkan vid restaurangkökets framtagande av hållbara menyer. Det kan även bli ett redskap att synliggöra för beställare av konferensmåltider hur olika menyer påverkar klimat och miljö och därmed motivera till val av mindre klimatpåverkande menyer.</p> <p>Andra åtgärder som att kött inte längre köps in till personalluncher för att minska inköp av kött har tidigare genomförts. Förhoppningsvis kommer de miljöförbättrande åtgärderna ovan ytterligare minska andelen kött och andra varor med hög miljö- och klimatpåverkan.</p>	

1.2 Verksamhetens miljöarbete

I miljöutredningen har vi bedömt följande [miljöaspekter](#) till att vara de mest betydande i vår verksamhet:

Våra betydande miljöaspekter	Så här har vi arbetat med dem under året.
Tjänsteresor/ egna transporter	<p>Verksamhetens enskilt största klimat- och miljöpåverkan är flygresor. En konflikt finnes i att Göteborgs Symfoniker AB har på uppdrag från regionen en vision att vara en av världens ledande orkestrar, vilket innebär att resor utomlands är en nödvändighet för att uppnå detta. Detta har diskuterats med VGR men kvarstår ännu som ett problem. En viss potential finns i den digitala tjänsten GSO-play, som möjliggör en alternativ konsertupplevelse. Digitala musikupplevelser har i större omfattning visats under året 2020–2021, som svar på rådande restriktioner i och med COVID-19-pandemin.</p> <p>Ett sätt att minska hur mycket som flygs under turnéer där alternativ inte är möjliga är att arbeta med logistiken och planera en kortare färdväg under</p>

Våra betydande miljöaspekter	Så här har vi arbetat med dem under året.
	<p>orkestrernas turnéer; detta uppnås lättare genom medvetenhet bland medarbetarna och samarbete mellan verksamhetens avdelningar.</p> <p>Under året 2021 fördes interna diskussioner kring ämnet – en satsning från miljögruppen.</p>
Verksamhetens varor	<p>En stor del av verksamheten är beroende av inköp, främst restaurangen. Påverkan sker både genom servering mot kunder och som inköpare mot leverantörer. Verksamheten driver denna fråga bland annat genom KRAV och Svanen som i hög grad främjar miljövänliga inköp gällande kemikalier, livsmedel, och övriga produkter.</p> <p>Under 2021 har det varit mycket lite verksamhet för GSAB på grund av COVID-19-pandemin och det har medfört att varuflödena skiljer sig från det normala.</p>
Inköp av livsmedel	<p>Livsmedel har en stor klimatpåverkan globalt och är därför här en betydande miljöaspekt.</p> <p>Restaurangen jobbar hårt med att öka andelen ekologiskt och KRAV-märkt bland inköpen, men under det gångna året har vi inte haft normal verksamhet och statistiken ser ut därefter. Andelen ekologiska livsmedel har sjunkit. Vi lyder under VGR:s upphandlingsavtal och tyvärr har tillräcklig mängd ekologiska och KRAV-märkta varor varit svårt att köpa in genom leverantörer som ingår i avtalen.</p> <p>Verksamheten lägger stor vikt vid att servera livsmedel med låg klimatpåverkan, exempelvis genom vegetariskt utbud.</p> <p>Internt har verksamheten beslutat att inte längre köpa in kött till personalluncher – det kött som serveras där emellanåt är råvaror som har blivit över från den offentliga serveringen vilket även minskar matsvinnet därifrån.</p> <p>Större delen av restaurangens inköp har samlats till en stor livsmedelsleverantör. Stora beställningar görs vi färre tillfällen för att samordna leverantörens transporter till oss.</p>
Miljökompetens	<p>Ur miljöledningssynpunkt finns ett behov att förbättra uppföljning och efterlevnad av miljöutbildningsrutiner, då alla anställda inte fått sin grundutbildning när de ska. Detta rör sig om personal som tidigare inte varit inkluderade i utbildningskravet och därför "fallit mellan stolarna" och personal som inte informerats ordentligt om utbildningskravet för nyanställda. Pandemin har även här haft en påverkan. En översyn av personalens utbildning har nu påbörjats för att säkerställa att all personal har fått grundläggande miljöutbildning senast 2022-11-30. För de delar av personalen som inte har haft möjlighet att genomföra vidareutbildning inom treårsintervallet ska även vidareutbildning ges senast 2022-11-30.</p> <p>Miljögruppen har under våren 2022 blivit medlemmar i Ekocentrums nätverk där deltagarna har fått vidareutbildning inom miljöområdet. Genom föreläsningar av inbjudna föreläsare och aktiva workshoppar med övningar har medlemmarna fått uppdaterad kunskap och inspiration.</p>

Våra betydande miljöaspekter	Så här har vi arbetat med dem under året.
	<p>Personalen i foajé/Café har under en personalträff informerats om vårt miljöarbete och om VGR:s Miljömål 2030. I samband med höstens uppstart av säsongen ska vidare information och genomgång av VGR:s miljömål och vårt fortsatta miljöarbete även ges till övrig personal i organisationen.</p> <p>Miljöstrategen kommer att tillsammans med miljögruppen aktivt arbeta för att nå ut till organisationens personal med information som ska ge ökad kunskap och förståelse för syftet med Miljömål 2030 och organisationens miljöarbete.</p> <p>I enlighet med KRAV:s nya regelverk ska all personal i restaurang, kök, café och foajé genomgå KRAV:s nya Restaurangutbildning. Vi har under maj 2022 börjat genomföra dessa KRAV-utbildningar och all berörd personal planeras att ha genomgått utbildningen den 23 juni 2022.</p> <p>Under våren har även all personal i café, foajé, restaurang och kök fått information för att förbättra och säkerställa rätt källsortering inom hela restaurangverksamheten.</p>
El och värme	<p>Arbete pågår för att minska energiförbrukningen. Fastigheten renoveras allt eftersom, bland annat för energioptimering. Fjärrkyla installerades i Stenhammarsalen sommaren 2020. Dessa arbeten utgörs i samarbete med Higab som äger lokalen.</p> <p>Ett kontinuerligt arbete pågår dessutom med att förnya den energiförbrukande utrustning som finns i lokalerna. Alla lysen förutom ett fåtal lågenergilampor är nu utbytta till LED-lysen.</p> <p>Vi har även bytt ut 3 sponsorkylar inom restaurangverksamheten till kylar med rätt sorts köldmedium och som genererar en lägre energiförbrukning.</p>
Avfall	<p>Under 2021 (och även 2020) har mängden avfall i stort sett varit lägre i brist på verksamhet. Mängden papper och tidningar har däremot varit mycket hög under 2021. Detta beror på att generalprogram för säsongen 2020/2021 hade tryckts när pandemin bröt ut 2020. Den stora mängden tryckt material kom aldrig till användning av våra gäster och behövde alltså slängas under 2021. Det har även funnits mer tid att rensa bort gammalt och inaktuellt tryckt material under pandemin vilket också ökade den typen av avfall. Marknadsavdelningen har sedan tidigare arbetat med att minska mängden avfall. Avdelningen arbetar med att revidera vilka kvantiteter som är nödvändiga att trycka upp och nya rutiner har upprättats för att i slutändan säkerställa minskade avfallsmängder.</p> <p>Inom restaurangverksamheten är utvecklingen generellt mycket god i avseende matsvinn, men målsättningen är att fortsätta verka mot ett minimum. Konferensverksamheten tenderar att ge större upphov till matsvinn än övriga restaurangverksamheten, men rutiner finns för att minska matsvinn genom att mat hålls kyld och endast ställs fram till de deltagare som verkligen har anlänt. Beslut har nu även fattats om att inte längre servera lunchbufféer. I stället erbjuds personalen lunch via tallriksservering, vilket har lett till ett synbart minskat matsvinn från våra personalluncher.</p>

Våra betydande miljöaspekter	Så här har vi arbetat med dem under året.
	<p>Under våren 2022 har vi påbörjat insatser för att ytterligare medverka till att vårt avfall ska kunna materialåtervinnas och att mängden brännbart avfall minskar. Vi har installerat källsorteringskärl och försett kärnen med tydlig märkning i konferensutrymmen och backstage-rum kopplade till vår mindre scen. Vi har även installerat fler källsorteringsfraktioner med tydlig uppmärkning i alla cafébarer och sammanställt en källsorteringsguide som alltid ska finnas lättillgänglig för personalen i cafébarerna.</p> <p>Vårt arbete med att medverka till ökad materialåtervinning har även resulterat i att vi nu har ställt ut pantkärl på flera platser i huset för att samla in artisters, teknikers, gästers och personalens medhavda pantburkar och pantflaskor. Dessa pantkärl har sedan i stor omfattning verkligen använts. De övriga källsorteringsinsatserna har också gett mycket bra resultat, men vi behöver guida till korrekt källsortering genom ytterligare förtydligande och information i konferensutrymmen och backstage-rum. Liknande förtydligande planeras att även göras vid husets övriga källsorteringsstationer.</p>
<p>Om vi har något ytterligare miljöarbete som ligger utanför de betydande miljöaspekterna har vi beskrivit det nedan:</p>	
<p>Restaurangen är KRAV- och Svanenmärkt. GSAB finns även representerade i VGR:s Strategiteam Livsmedel och VGR:s matsvinnsgupp.</p>	

	Ja	Nej	Kommentar
<p>Har miljöledningssystemet fungerat som det var avsett?</p>	☒	☐	<p>Miljöarbetet är förankrat i verksamheten. Det finns förbättringsområden inom arbetet, men ledningssystemet fyller sin funktion och driver GSAB framåt.</p> <p>Det har uppmärksammats brister i hur rutin kring grundutbildning i miljö har följts upp. Detta åtgärdas genom redigering av personalhandbok och uppföljning med utbildningar under hösten.</p> <p>Det har även funnits brister i tidigare register för grund- och vidareutbildningar. Vi förbättrar detta genom att utgå från Via Tellus register.</p>

Vi har verksamhet med lokaler på flera fysiska platser	Ja	Nej	Om ja, har en interntrevision ¹ genomförts? Av vem, var och när?
	☐	☒	

1: Interntrevision genomförs årligen med intervjuer eller enkäter för att säkerställa att miljöledningssystemet omfattar och efterlevs på alla fysiska platser i verksamheten. Uppföljningen sammanställs och redovisas här i miljöberättelsen.

1.3 Nyckeltal - sammanställning

Vi har följt upp våra [betydande miljöaspekter](#) och miljöförbättringar genom att redovisa och kommentera våra nyckeltal år för år.

Sammanställning av nyckeltal		År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	Kommentar till förändringen ¹
Omsättning		214 108	229 620	227 806	242 644	203 429	217 267	Covid-19-pandemin
Antal anställda		172	182	184	184	164	169	Covid-19-pandemin
Antal besökare		90 834	96 579	119 665	114 735	24 597	28 147	Covid-19-pandemin
Antal produktioner i huset		139	149	212	232	93	112	Covid-19-pandemin
Miljöaspekt	Nyckeltal							
Transport – flygresor	Antal km/årsarbetare	1 618	2 280	2 528	1537	10 532	0	Covid-19-pandemin Inga flygresor 2021 (2020: Tokyo tur och retur för 204 anställda)
Transport – bilresor företagsfordon	Antal km/årsarbetare	35	182	33	14	28	36	Covid-19-pandemin
Transport – utsläpp från bilresor - företagsfordon	Andel förnybart drivmedel (%)	61	53	Ingen uppgift	Ingen uppgift	50	50	-
Energi – El, Fjärrvärme	El och fjärrvärme (kWh/m ²)	168,38	170,19	170,7	162,05	155,48	171,84	Covid-19-pandemin
Energi – El, Fjärrvärme, Fjärrkyla	El, fjärrvärme och fjärrkyla, (kWh/m ²)	Ingen uppgift	Ingen uppgift	175,61	164,38	158,46	175,36	Covid-19-pandemin
Energi – Fjärrvärme	Fjärrvärme (kWh/m ²)	71,11	76,93	73,24	71,8	74,6	80,27	Covid-19-pandemin
Energi – El	El MWh/produktion	7,76	7,68	5,27	4,46	10,03	9,38	Covid-19-pandemin El MWh/(färre antal produktioner 2021 och 2020)
Energi - Fjärrkyla	Fjärrkyla (kWh/m ²)	Ingen uppgift	Ingen uppgift	4,91	2,28	2,98	3,52	-
Vatten	M3/årsarbetare	16,60	14,19	11,01	10,81	8,6	10,0	Covid-19-pandemin Förbrukning delad 50/50 besök/anst

Sammanställning av nyckeltal		År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	Kommentar till förändringen ¹
Inköp av varor/ tjänster kemikalie-spridning.	Andel miljömärkta kemikalier* (%)	57	55	55	55	55	Ca: 90%	Restaurangverks. och städfirman anv. endast miljömärkta rengöringsmedel. (Bortsett handsprit)
Inköp av varor och tjänster – Miljöpåverkan livsmedel	Andel miljömärkta livsmedel (%)	47	53,5	64	60,9	50	58,66	Inte normal verksamhet
Inköp av varor och tjänster – miljöpåverkan livsmedel	Andel oberett kött i restaurang (%)	6,6	6,5	Ingen uppgift	2,5	6	Ingen uppgift	Inte normal verksamhet
Avfall – resursförbrukning från avfallshantering	Andel som sorteras på plats (%)	99	97	97	99,7	97	97	-
Avfall – resursförbrukning från avfallshantering	Andel avfall som återvinns (%)	79	74	75	77	74	74	-
Miljökompetens – medvetenhet och utbildning	Andel som genomfört VGR:s miljöutbildning (%)	Ingen uppgift	28	30	29	~30	~30	I miljöhandbokens register mäts inte just detta tal, utan alla grundutbildningar.

Utökade kommentarer till Miljöaspekternas nyckeltal

Transport – Flygresor: Något svårtolkat över år då Orkestern turnéerna kan se väldigt olika ut under olika år, därav markanta skillnader. År 2019 fanns möjlighet att åka många sträckor med tåg inom Europa. 2020 hade planerats stor turné till Japan – orkestern flög dit men vände direkt på grund av Covid-19-pandemin. År 2021 förekom inga flygresor alls.

Energi – Fjärrvärme och fjärrkyla har ökat något under 2021. Ökning av fjärrvärme kan bero på att färre personer har befunnit sig i huset, vilket har krävt mer fjärrvärme för att värma upp huset.

Elförbrukningen har endast ökat ytterst lite jämfört med normalår. De högre nyckeltalen för enbart elförbrukning under 2020 och 2021 beror på att elförbrukningen delas med färre antal produktioner. Detta nyckeltal gällande mätning av elförbrukning kan bli missvisande och vi bör överväga att använda andra typer av nyckeltal framöver. Vi har många olika typer av produktioner och lampor behöver vara tända för de anställda i huset även när vi inte har produktion.

Vatten – Förbrukning anses vara fördelad ca 50/50 på besökare/anställda. Under år 2021 förbrukade 3 380 m³. Hälften av den förbrukningen har sedan delats med antal årsanställda 2021 för att få fram nyckeltalet.

Någon gång under 2016 uppstod en vattenläcka i en ventil, därav ökad förbrukning, läckan identifierades under slutet av 2017, förloppet återspeglas tydligt mellan åren 2015 – 2018.

Kemikalier – Restaurangverksamheten använder enbart miljömärkta rengöringsmedel (regel inom KRAV:s certifiering) och städfirman som har avtal genom VGR använder numera endast vatten vid städning bortsett miljömärkt rengöringsmedel till toaletterna och visst miljömärkt golvrengöringsmedel. I personalmatsalen är diskmedlet miljömärkt och det är även tvålen i alla tvålautomater i husets toalettutrymmen. Endast handdesinfektion är utan miljömärkning. Andelen miljömärkta Kemikalier har därför ökat markant från 2021 och framåt.

Inköp av varor och tjänster – Miljöpåverkan från livsmedel:

Det är en bit kvar till att nå målet om andelen ekologiska varor, vilket delvis beror på restaurangverksamhetens begränsade verksamhet under 2021. Andelen ekologiska varor har minskat något och andelen KRAV-märkta livsmedel är betydligt lägre än tidigare. Vi lyder under VGR:s upphandling och på grund av mindre gynnsamma avtal har det uppstått problem med otillräckligt utbud av KRAV-märkta varor hos de leverantörer vi får använda, vilket också är en förklaring till minskningen.

Det finns inget mätvärde för oberett kött under 2021. Mätvärdet för kött är inte heller helt optimalt. Ett klimatverktyg där alla livsmedels miljöpåverkan kan mätas och synliggöras är därför bättre. När ett klimatverktyg har installerats hösten 2022 blir vår klimatpåverkan från livsmedel mer tydlig.

Avfall – En åtgärd som tidigare identifierats är matsvinnet under konferenser, och på det stora hela är det inom matsvinn störst framgångar nåtts i avseende på minskat avfall. Även trycksaker så som reklambroschyrer och program genererar ett stort avfall och att finna sätt att minska det är ett pågående projekt.

Andra delar av verksamheten är svårare att angripa, därav är det viktigt att identifiera eventuella brister och åtgärder till dessa. Avfallsmängderna under 2021 har inte varit normala, men andel som sorteras och återvinns ligger på ungefär samma värden, vilket är att förvänta.

Miljökompetens – Rutin gällande att anställda ska gå VGR:s webb-utbildning infördes 2018, och är nu en del av introduktion för nya anställda. Dock är det något missvisande att redogöra enbart för VGR:s utbildning här, då kompetensen är större än vad som antyds. Tidigare har andra grundutbildningar genomförts som inte redovisas här, och under både 2018 och 2019 ordnades en föreläsning under personaldagen. 2021 genomfördes även en föreläsning om de globala målen. Miljögruppen har under våren 2022 blivit medlemmar i Ekocentrums nätverk och har under närverksträffar fått vidareutbildning inom miljöområdet.

1.4 Genomförda miljöaktiviteter år för år

Vi har årligen genomfört aktiviteter för att minska vår miljöpåverkan. Här följer tidigare års aktiviteter.

År	Genomförda miljöförbättrande aktiviteter
2018	PVC utfasat från restaurangen
2018	Miljöbudget upprättad
2018	Plastemballage slopat för tidningen podiet
2018, 2019	En bytesdag har genomförts av miljögruppen
2019	Genomförd vidareutbildning inom miljö på personaldag
2019	Prenumeration på lagbevakning införts
2019	Föranmälan till personalluncher har införts
2019	Medlemskap i Hållbara Restauranger har erhållits
2020	Statistik förs över trycksaker och avfall
2019, 2020	Energieffektiviseringsarbeten
2020	Beslut om att buss tankad med HVO-bränsle används under turnéresor, då möjligt
2020	Nya medlemmar till miljögrupp
2020	Fjärrkyla installerad i Stenhammarsalen
2020	Beslut om vegetariska gemensamt ordnade måltider under turné
2021	Beslut om att kött ej köps in till personalluncher
2022	Beslut om att införa tallriksservering i stället för bufféer under personalluncher
2022	Större delen av restaurangens inköp har samlats till en stor livsmedelsleverantör Stora beställningar görs vi färre tillfällen för att samordna leverantörens transporter till oss.
2022	Förbättrad materialåtervinning genom fler källsorteringsfraktioner i konferensutrymmen och backstage-rum. Pantkärl finns nu för insamling av artisters, teknikers, gästers medhavda burkar
2022	Miljögruppens medlemmar har blivit medlemmar i Ekocentrums nätverk där deltagarna får vidareutbildning inom miljöområdet
2022	Tre kylar har bytts ut mot kylar med rätt köldmedium och lägre energiförbrukning
2022	Fler källsorteringsfraktioner med tydlig uppmärkning i alla cafébarerna. Vi har sammanställt en källsorteringsguide som alltid ska finnas lättillgänglig för personalen i cafébarerna.

Miljöberättelsen är utvärderad och godkänd av ledningen

14/6-22
Datum

Namnteckning

STEN CRANNER
Namnförtydligande